

Scenariusz lekcji przyrodniczej

Formy ochrony przyrody w Polsce. Rezerwat przyrody Wydma Mołóżewska

Autor: Tomasz Hryciuk

1. Cel ogólny: poznanie form ochrony przyrody

2. Cel nadrzędny: kształtowanie potrzeby kontaktu z przyrodą, zaciekawienie przyrodą najbliższej okolicy i jej znaczenie

3. Umiejętności ucznia:

Wiedza ogólna:

1. Poznaje i wymienia formy ochrony przyrody w Polsce.
2. Wyjaśnia, co to są parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody i rozumie potrzebę ich tworzenia.
3. Wskazuje i wymienia obszary chronione najbliższej okolicy.
4. Omawia sposoby zachowania się na obszarze chronionym.
5. Poznaje rodzaje ochrony na obszarach chronionych.
6. Wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą, a ochroną czynną.

Wiedza lokalna: rezerwat przyrody Wydma Mołóżewska

1. Określa rodzaje rezerwatów i podaje rezerваты najbliższej okolicy.
2. Poznaje zasoby przyrodnicze rezerwat przyrody Wydma Mołóżewska.
3. Wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla rezerwat przyrody Wydma Mołóżewska.
4. Poznaje formy czynnej ochrony przyrody na obszarach chronionych.
5. Wymienia działania ochrony czynnej na obszarze rezerwat Wydma Mołóżewska.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

4. Metody pracy:

- wykład
- pogadanka
- praca indywidualna i w grupach
- ćwiczenia praktyczne
- burza mózgów
- lekcja w terenie

5. Środki dydaktyczne - lekcja stacjonarna:

- mapa fizyczna Polski,
- mapa okolicy,
- szary papier,
- Poradnik lokalnej ochrony przyrody, Wydawnictwo Klubu Przyrodników
- strona www.ochronaprzyrody.gdos.gov.pl
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
- karty pracy zawierające informacje o rezerwacie przyrody Wydma Mołóżewska.

6. Środki dydaktyczne - lekcja w terenie:

- aplikacja do rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt
- notatniki obserwatora przyrody
- aparat fotograficzny/telefon

7. Przebieg lekcji - lekcja stacjonarna

Nauczyciel:

- nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem i celem lekcji,
- nauczyciel robi burzę mózgów i prosi uczniów o odpowiedzi na następujące pytania:
dlaczego należy chronić przyrodę? jaki jest cel ochrony przyrody?, jakie znają formy ochrony przyrody?,

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

- uczniowie wypowiadają się na temat celowości ochrony przyrody,
- uczniowie na podstawie podręcznika i własnych wiadomości wymieniają formy ochrony przyrody,
- nauczyciel po krótkim wykładzie pokazuje lokalizację najwyższej formy ochrony przyrody jakim są parki narodowe oraz krajobrazowe występujące w województwie,
- nauczyciel wymienia rodzaje rezerwatów i przedstawia rezerваты najbliższej okolicy,
- opisuje zasoby przyrodnicze rezerwatu przyrody Wydma Mołóżewska.
- wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla rezerwatu przyrody Wydma Mołóżewska,
- opisuj formy czynnej ochrony przyrody na obszarach chronionych,
- wymienia działania ochrony czynnej na obszarze rezerwatu Wydma Mołóżewska.

Praca indywidualna:

Zadanie nr 1

- należy połączyć nazwę formy ochrony przyrody z opisem:

park narodowy		obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe
rezerwat przyrody		niewielkie powierzchniowo obiekty, ale cenne pod względem przyrodniczym, obszary mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka

		wodne, kępy drzew i krzewów, bagna
obszary Natura 2000		sieć obszarów, gdzie ochroną objęte są siedliska przyrodnicze i gatunki, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy
użytek ekologiczny		obszar zachowany w stanie mało zmienionym – ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi lub walorami krajobrazowymi

Zadanie nr 2

- wytypuj cenny przyrodniczo obszar, który mógłby zostać formą ochrony przyrody oraz uzupełnij poniższą tabelkę:

1.	Proponowana forma ochrony:	
2.	Proponowana nazwa obszaru:	
3.	Położenie geograficzne/administracyjne:	
4.	Gatunki, roślin, zwierząt, grzybów:	
5.	Unikatowość środowiska:	
6.	Walory krajobrazowe:	
7.	Walory kulturowe:	
8.	Uzasadnienie objęcia ochroną:	

Zadanie nr 3

- który z poniższych gatunków jest charakterystyczny dla rezerwatu przyrody Wydma Mołozewska?

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

[borsuk, dzięcioł duży, czajka]

Praca w grupie:

Zadanie nr 1

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie. Grupa na szarym papierze ma za zadanie odpowiedzieć na następujące zagadnienia:
- wymienienie form ochrony przyrody znajdujących się najbliżej swojej miejscowości,
- jakie są różnice między formami ochrony,
- jakie są ochrony na obszarach chronionych, oraz jakie są różnice między ochroną ścisłą, a ochroną czynną,
- jakie zasady obowiązują na danych obszarach chronionych.

Zadanie nr 2

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie,
- zabawa w parki i rezerваты tak jak gra państwa-miasta,
- uczniowie w rubrykach wpisują: park narodowy, rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, roślina chroniona, zwierzę chronione.

Zadanie nr 3

- nauczyciel dzieli klasę na grupy, po 4 osoby w grupie,
- krótkie podsumowanie wiadomości o rezerwacie Wydma Mołóżewska w formie sprawdzianu:
- jakiego typu jest to rezerwat?

- w którym roku został powołany?
- jakie rośliny chronione występują na terenie rezerwatu?
- jakie rodzaje ochrony czynnej są wykonywane na terenie rezerwatu?

8. Przebieg lekcji - lekcja w terenie

- nauczyciel zapoznaje uczniów z terenem rezerwatu,
- przedstawia jeszcze raz główne cechy rezerwatu oraz gatunki roślin i występujące na terenie rezerwatu,
- pokazuje skutki działań ochrony czynnej oraz co powstaje gdy tych działań się nie prowadzi,
- uczniowie za pomocą aplikacji poznają gatunki występujące w rezerwacie,
- pokazanie wypasu bydła, który jest prowadzony na terenie rezerwatu oraz spotkaniem z sołtysem wsi, który użytkuje rezerwat.

9. Zadanie domowe

- wykonanie zielnika roślin,
- nauczyciel przydziela 5 różnych gatunków roślin każdemu uczniowi.

10. Opis rezerwatu przyrody Wydma Mołożewska

Położenie: Gmina Jabłonna Lacka

Powierzchnia: 63,80 ha

Rok utworzenia: 1987

Typ rezerwatu: ornitologiczny

Cel ochrony: zachowanie lęgowych stanowisk rzadkich gatunków ptaków oraz miejsc koncentracji ptaków w okresie jesienno – zimowo – wiosennym

Rezerwat przyrody Wydma Mołożewska położony jest w gminie Jabłonna Lacka koło miejscowości Mołożew - Wieś na obszarze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Jest to jeden z najciekawszych ornitologicznych rezerwatów w Polsce, obejmujący fragment rozległych nadbużańskich pastwisk, które przechodzą w piaszczyste plaże w pobliżu rzeki Bug. O jego specyfice i walorach przyrodniczych decyduje występowanie kilku rzadkich gatunków ptaków. Największą rzadkość stanowi kulon będący na granicy wymarcia. Ma tu swoją ostoję sieweczka obrożna, biegus zmienny. Spotyka się ponadto brodziec krwawodziobego, rycyka, świergotka polnego, rybitwy i mewy. Na przelotach spotyka się także bataliony, szablodzioby, ostrogojady, dubelty, gęsi oraz kaczki.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

Największym zagrożeniem dla występujących tu gatunków jest zanik ich legowisk, żerowisk, miejsc jesiennej, zimowej i wiosennej koncentracji na skutek postępującej sukcesji wtórnej w postaci samosiewów drzew i krzewów. Kolejnym zagrożeniem jest zaniechanie rolniczego użytkowania tego terenu, a w szczególności wypasu bydła na nadbużańskich łąkach oraz ubywanie naturalnych plaż i ich nadmierna penetracja przez ludzi na skutek pozyskiwanie kruszywa i powstawania dzikich wysypisk śmieci.

Rezerwat Wydma Mołóżewska nie został udostępniony do zwiedzania. Należy stosować się do obowiązujących tu zakazów. W ten sposób przyczynimy się do zachowania tego cennego przyrodniczo miejsca.

Niniejsze scenariusze lekcji powstały w ramach wsparcia finansowego Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020.

Za treść scenariuszy lekcji odpowiada wyłącznie Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Tygiel Doliny Bugu” oraz Agencja lokalnego rozwoju gospodarczego powiatu Kamionka – Bużańska i nie może być on odbierany jako odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej.

Ці плани уроків були розроблені за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020.

Зміст сценаріїв уроку є виключною відповідальністю Асоціація " Місцева група активної діяльності – Тигель Долини Бугу " та громадська організація «Агенція місцевого економічного розвитку Кам'янка - Бузького району», і його не можна тлумачити як відображення позиції Європейського Союзу.

These lesson plans have been developed with the financial support from European Union as a part of Cross Border Cooperation Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020.

The content of the lesson scenarios is the sole responsibility of the Association 'Local Action Group – Bug Melting Pot' and Agency of Local Economic Development of Kamionka Buzanska Poviats and it cannot be considered as a reflection of European Union's statement.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

11. Zdjęcia:

